

dar numai candu veduramu ca unii oficiali le calca for de frica d'a fi pedepsiti, numai atunci ne desamuguram, ne desamuguram doreros, caei numele ordinaristi se dovedira de nise medicamente si slabu pentru unu morbu astu de vechi si astu de inmodicatu.

D'in aceste schimburi vedem ca sa de tare si de adese ori se elatina sistemul nostru guvernamental: ende una, urmeza alta, contrarie ei. In acelu statu s'a proclamatu constitutiunea la 1850 opt. a 20, in care la 1855 era peata a rosti conventuala constitutiune. In acelu statu se inaugura dualismulu in luna treata, in care in anul trecut era peata a rosti acestu conventu. Si for, de voia noastra nu vine care mai asta, ierna pluta, in plicu pentru unu colegu ala seu devenit in inchisorie, unde se impartea de o trutare ser. Elu creia ce coleguu seu se nu fie tratatu ner, oficiolele se desclinesca pre cei inchisi pentru amine politice de ctra ce pentru amine civili. Pecutu civilu remane peatu, dar nu asti si cele politice, ce asti d'a peata in politice, mane pole se va consideru de vtrite si de vtrite de asti d'a, mane o barbatus bimeritatu, marturu unu caise drepte. — Niciairi, asta asertune, nu se pte aplica astu de bine ca toca la noi. Vedutu astu schimburi, e cu putinta ca cutare Romanu se crea ca certunesu nationalitatei depinde mai mare parte de guvernul? Ba, pentru ca guvernul se inaltia si eadu era naturalitatea nostra nu se cu cad, mori, e memoriori ca inu si o populu.

E' tajanu a lui in convalescentia numai aceste momente, si ne vom vedea de locu ca eadu e factorulu capace d'a inaintu causa' nostra pana la triumfaru.

Guvernulu are detoritatu d'a fi dreptu pentru toti supusi sei; si anume unu guvern constitutiunele creiesc dreptate d'upa cum o dorosc, o ceru cetatiani lui. Depinde deci de la cetatiani a ave legile ce le dorosc.

De la acesta regula m' se face exceptiune nece pentru certunesu nationalitatei. Si cu dreptu conventu, pentru ca cetatiani nationali s'u nostru, nu s' fitea guvernului, ci alu nostru propriu, noi s' sistemul nostru, si numai noi s' potemu da nutrimentele cele mai bune, cari lu vor face se se desvolte pana a junge la mesur' ce se recere.

Deci in asta dreptiune se intrebunimuti poterie noaste, triumful se castiga numai cu istanata, bunastarea, treburu elajitate, aseta e regula permanente, de la care Daciei m' face exceptiune nece pentru poporul seu cele asene, candu la conduse in Palestina, ela trebul mai antun si se elapte cu armele posesiunea promisa protopatriului sei.

In procesulu eluptari se recere se devoluntati o energia apta d'a devinge pedecile ce ni se o punu, deci aceste pedecile ce ni se oca la buna si competentu de pre care se mescala buna si competentu de pre care se mescala

sura energia poporulu. Dreptu-aceu, activitate noastra se o mesuramu purare de pre aceasta scala, caei asta va se d'ca a lura romanesca, a fi buni Romani si buni patrioti, si numai asti potemu spera rezultate in venitoru.

In cauza despartirii ierarici romane de cea serbesea.

Diurnalulu oficial in partea medicinu ni aduce amintarea inconfesabile: la privinta impartirii comunitatilor mestece gr. or. intro metropola romana si cea serba, sinodulu de Carlovietu a facutu unu proiectu, dupa care urma de curandu o ordinatiune pre nalta de curte, in dreptate ctra respectivele organizate, si care contine urmatorile principii: In ante de tote, ierarici gr. or. s' comunitatulu mestece, s'nuu libertatea a se impartu dupa nationalitate, vru in doue parti, se nu. — In casulu, d'ca voiescu a rumpe legaturale procliate comune pana aciu, impartirea posesiunii comune de pana acum'a si va medicu prin o comisiune, cu intervenire respectiviloru episcopi romani si serbi, se va impotrivitura s' si a oficalitatu de administratiune. Cu acesta ocaziune, se vor consideru urmatorile impregiuri:

1. Cumca biserica, bunurile mesticarice se se tienu de ea, si acola, se se lasa in posesiunea acelu parti, care va potf donatulu dreptulu seu de proprietate la numele obiecte desi acesta parte aru fi mai mica la numeru;

2. D'ca n'aru fi cu putinta arctarea astoru-felu de donante, atunci biserica, bunurile mesticarice si acola se se des acelu parti carev preumnesca cu numerulu, inec cu obligatiunea cumca in asta privinta va desadnu pe partea cea mai mica.

3. Averile mesticarice a respectiviloru parti, se vor impartu intro ele, in proportiune numerulu lor. D'ca respective comunitati mestece nu vor vol despartire, averile remanu la biserica si acola comuna, si ambele limbe astu in bisericele citu si in scola imprumantate se vor lua in consideratiune d'upa dreptate.

Pre cetu sistemul noi informati, este sunt principie scose d'in operatulu barbatorulu nostru de ineredere de la sinodu, numai de s'aru realia d'upa adeveratulu lor intulesu. Sistemulu convinsa e d'ca s'aru fi adoptatu s'nuu cu limba de ce loru. Romanii nostru v'aru a avut atite cause de neinerdelere si nesuntimarie.

Am unificarea ortograficulu.

Am grigitu reintrepritu se vedemu cum vor primi Romani de preste Carpati diace stabilire unu ortografii. Ei neci luara notitia prin diurnalulu lor despre acestu evenimentu, ach pentru prima d'ca diariulu "Trompea Carpatiloru" in numerulu seu de la 15 Aug. are titulu "Aurora cu Diarulu din Partia de aceste: "Aurora de preste Carpati ni adu-

ce frumosa se cre d' studintu Romani d'in Pesta mersera la d. Vincetu Babeasi, unulu d'intro luptatoru de preste Carpati, gratulandu-lu pentru propunerea facuta de donatu si prelatu de Asociatiunea romana d'in Aradu, — pentru ca in cantilegere cu directorate eloru lalte d'upa asociatiun literarie romane, se conchere la unificarea ortografiei romane, astu de divergente". Diu aurora continua a lada acesta initiatiua, arctia divergentiate in ortografie precum si intru intrabunietarea unoru cuvinte ce inea n'aru primitu impamentore la Romani, pre care d'ca contra altele, cari parca potu d'ca inu a p'ntuatiu lor, parte au titulu de prescriptiune, d'upa exsitate fara de cutiare. D'ca si va contiuu arctulu, noi in la vomu urma in asta dreptiune, pentru ca cercetarile limbiciste si-voru ave loc d'ajunsu in comisiunea ce se va compune acelu la tempulu seu.

Nuam in privinta eloru diase pana acum'a, si care se referescu la modul stabilirii si la factorulu lui, ni permitemu o mica observatiune.

Intre'deveru serioasa societate de Aradu s' intrat'ada numai ctra Asociatiunea "Transilvania si ctra societate de Beocivna, dar' n'a eschis'u pe Romani de preste Carpati a lasatu in libera lor voia asi-alege modulu prin care ei se vor reprezenta si voru partecipa la stabilire, ce o dorimu astu de furbinte intru interesulu literariu nostru. Noi puruse am doritu se se statorosea cu concursulu tatoru Romanilor, ca astu-felu se pota fi moralizantu obligatoriu pentru toti. Nu e vorba a eschide surtarile limbiciste pe venitoru, ci numai a esch' d'ca caustic preslate.

Acestu modu e, ce noi dorimu se lu acuma acuma, dar' la care nu n'a respunsu inca nimene.

P'ce ca frati nostri de preste Carpati, cu amene politici, engeta mai multe de cete vorbescu, astu-felu si in asta privinta si-voru fi facuta osca, ca se nu amane a se folosi de ocaziune astu de bine venita.

Noi speramu acesta, interesulu lor pentru totu ce este romanu, ne indreptatesca a spera, deci credemu ca iutro d' frumosa ei ne vor sunede, si sine floru tertatu si si parte atantina a d'upa acelu impregiuratu, se debatersu certunesu e in ante uscu, si amanearea despusitiorulu necesare nu se pote int'ala for de periclitarea rezultatulu, de care ne interesamu intro at'ara, si cu dreptu conventu, caei multe opur literarie ce le posedu ei, noi nu le potemu folosi cu deplina sucesu d'in asta unica cauza. P'ce ca si si voru dios astu-felu despre prod'ulele literariu romane din eoce de Carpati. De vomu inaintu multu in dreptiunemu de pana acum'a, d'ca sustenem de aceea-si limba, vomu ajunge a ave doue literaturu, ambele serace, pre candu potemu ave un'a si cam avuta.

FOISIORA.

Traptatu.

Despre cercarea origini precuma a limbiculu, astu si a natiunilor ce le vorbescu. ni scriu astu d'upa de d'istatoru proclamatu.

Bernardino Biondellu ni aduce tradoss d'in limba italiana in cea romana, ni scriu (Inchiziare).

Anacrici catonesci urmasu acei oculu si selbeticu, cari prapadandu remanentele culturu, facura, totu mai rari pre neci ce tocam acelu limba latina coreca, in modu ca, ctra alu b'lede scindu, este provinciile se desclinesca cu singuratu limbajulu alu seu popularu in parte coruptu prin inuavari; si alii unu notari si unu monachi studiuu misioneru limba latine, ca depositories ala institutiunoru municipali si religiose. Atunci fu cu, spre a provodi lipice vietiei solitue, tota provincia amtes se se foloseca de dialectulu propriu, care cu suposele generalu de t'ria romana se desclipsu optu in tenezone si in serventesce Provocatoru, si d'icaru d'ca apete limba romanesca, de ctra d'icaru de la latine, derivata limbale moderne ale Europei meridionale. Ac' totu si de lipisa a premitu, ce luera intelegemu prin

*) Jadedandu d'in punctu de vedere ala limbale romane d' Daciei, nu s' astata intarire, fiindu ca limba romana s'nuu inceptatulu seu inceptatulu secularu astu d'ice, candu comole romanu au fostu aduce in Dacia de imperatorulu Traianu. Cu apete amanearea cea mare ce custa intro limba romana d' Daciei, si cea italiana, revincidura si acutiua a s'na, eschintu mai betrasu de ceta de 10. seculu. Traducatoriulu.

limba romanza. Intro oti multi cari scriera despre acesta, multi o privira ce o limba sergura, d'upa fara desclidire in Europ' latina, de la Turpiale lui Garolu cane Mare pana la capetulu expeditiuniloru cruciate; noi, spre desclidire, intelegemu limba de vtrite in provinciile romane insate si d'upa caderea impericulu, carea in secole de necesitate urma, ca la principiu ce se astata latine; si acesta limba, cum e d'icaru, se vorbii in mai multe dialecte, nu numai in Italia de descendentu Etrusculu, Venetulu, Galiloru, Liguriu si de atatea alte trapine desclidite; ci si in peninsula Iberica de nepoti Lusitanulu, Tardetianulu, Cantabriloru, Bastalioru; in Francia de numerocele cete galice si cambrie, si mai tardu de Franci, de Goti si de Burgund; si tote aceste variatate de dialecte, trandose de la un'a la cevalita generatione, se astata desclidite in limba scria alu variolu lor provinciile, precuma astura se vole d'ca se ascesuna posibile Travasitorulu provenzali cu seala a le Trovierulu Francia meridionale, o limba Gallialloru catalani cu aceea a poetiloru italiani cu aceea elatu. Pentru aceea am engetatu a fi de lipisa in clasificatiunea nostra despre limbale d'in Europa, a aduna astu dialecte in cete variu, desclidite d'cu amele de r'asacu galice, galice ibericane, galice si romane d'in Dacia, Traian. D'ca pentru simtu lipice astu desclidire, Speremu, vtrite de antulu probe a scriptorulu latine, numi limba loru comanza italice; si Brunetu Latinu, dicendu in Tesoro, ca preferu limba franceza cobi italiane, nu potefu int'elede decutu dialectele romanesca doue tritu, pentruc cele doue limbe italienses s' franceca s'nu erau nice bese deterrimarie. E adeveratu ca devoluntatu se in-

inta tatoru eloru alate dialecte occitanice, sub acestu cutirulu de la Barcelona si Tolosa, multi poeti italiani si fraci li d'clera inaintare in compunentele lor; ci acestu nu delatarea aceea, ca dialectele acoloralate provinci' fusera desclidite. In Spania, pana la limpi expeditiuniloru cruciate, vedemu desclidite romanesca, cu simtu de ceta ocidionale, nice potemu cuprindu, cum astu scriptori si poteta privilegia s'ni si accesa-si limba acola a atatoru scriptora a etatei acelei.

Mai departe: limbale vorbite, depa natura loru nice candu nu sunt staturarie; ci creditiose talenorie a le spiritalu generatiuniloru, ele urmeza tatoru stramutatorulu acoloru; si pentru aceea, nice si dialectele romanesca, cu simtu de ceta ocidionale, in parte a poporulu acoloru spre noua vicia, si necidite ortografic scriptori neprecipitu; a coru regula ceta simtiale naturalu si mai adese arbitraru, cutara se se sepasa unu lungu scriu de modificatiuni. Totu aciu d'in ceala de medicu, cumu osaria inca si Luzzi era unu pasin ctra unu nou limbajulu, si pentru aceea nu fi atandu limba stavlita in tota Europa latina pana d'upa o mila se sute, candu incepura a se deterrimari filiole moderne.

Vom d'icaru in urma limba romanza cea adeverata de vorba arbitraru a ori coru monuminte vechi, care un-ori se confundu de scriptori sub accesa-si nume. E emoscata ca, intr'aceu candu scriptori solosi se tradura a da forma stavera limbale popularu, aliti, de si neprecipitu de tote elementile, vrua a sorie lantiescu si propundu latine finale vorbeleru Traducatoriulu.

*) Vodi aceea ce amu, dios astu notu trebutu.

ROMANIA.

În noaptea penultima în finea rev. politice pomeniram — după un telegram — despre nescizurări — ce s'au întreprins în Jasi și Craiova. Ne-am îndoit despre adevărul de deplin al telegramului; am acceptat diurnalele române d'acolo, dar aceste nu ni dau deslășiri, singura „Epoca” atinge puțin, descriind monopolul de tabac și căutările turbarilor. De atunci, turbarii în luna dimisiei mai n-au. Unu telegramm din București ce datu la 15 aug. ni spune că pe stratele orașului s'au început o luptă, ca să orașului fu despoziat (ambele părți derimate), luptă dură două ore, unuie duci avură morți și raniti.

Alu doile telegramu ce datu la 16 aug. scrie: Turbarii de ieri fu nemita după o luptă de trei ore. Nouerului morțorii și alu ranitorii de ambele părți o mica, dacă vom consideră acea impregurare că luptă a duratu lungu tempu pe piața nouă și în casa orașului, unde reșcoliti formara baricade formale, în cătu pusețina trebui ocupata cu tunurile. Se pare a nu mai fi încălca casa turbarilor s'au lătu de către partii lupta de bătălie. Intre numeroși indivizi ce se întemțiară sunt și Ioane Brătianu, Rosetti a. a. — Generalu Florescu prin o proclamație multiasceia locuitorilor și militei pentru portarea cea bună, si îndemna pe locuitori să se îngrijescă de ocupațiunile lor ordinărie. Precum se vede, lupte nu se va mai turbară. Principele Cusa va returnă către mai curându se război.

Alu treile telegramu ce datu la 17 aug.: Rescolari s'au nemicit deplin, linișca e restituită. Se fecera multe întemțieri. Rosetti și Brătianu încă sunt între cei priimi. Cusa rețorna preste căteva zile.

Aceste telegrame ni le explică mai multe circumstanțe, între sticle lui „Witte Abende post” și scrie din Bucuroșni cu datu la 15 aug. că o conjurație premere turbarilor, era introducere monopolului de tabac și a fostu în mană de prețeste eternu. Atiutătorii sunt în mană a justicie.

Gen. Cor. ce datu la 12 e. c. primescă următorile: Precum se vede, guvernulu a fostu informatu că Panatintia o rescolte serioasă, d'aceia a luat măsurile cele mai energice pentru a întimpni rezolcarea. O parte a garnisonu se asediă în caserne, era alia la portele orașului. În toțe stratele capitali stăteau poste de dorobanți, și multe patrolu se presambin în sus și în jos. Tunurile stău încordate de 48 de ore, complutate cu cartuze. Înași năci nu se scie de ce se luara astă măsură, pentru că orașulu e linișcit era locuitorii și-căuta de lucru. Astă-din demaneta se găsiau pe stratele pluate numeroș, cari învinovetiau pe prefatul politiei, cumca o banda de 400 de oameni a prevăduț-o cu arme, a pus-o sub comandă a unora telhari nemici, pentru a că se despozi orașulu. Toți consuli au primitu scrisori

anonime, prin cari fura rogati să se întreprina la guvernul pentru padire ordinei.

Loiulu Pestumu primescă o corespondință din Viena prin care corespondințele demisi cele petrecute la Bucuroșni după cum li-a înțelesu din raportulu oficial de consulatu austriacu baronului Eder. Toțe impregurările adevercă că monopolul de tabac și a fostu adeverată causa a turbariei. Se pote vedea apriată și acea că intrascănu Prussia și Rusia și-au bagatu manele în afaceri. D. e. escuriosă această impregurare și consulatu privescă a denegatu sprijinulu și pentru pasii consulatu austriacu, și a fecutu nemicu pentru a scutura supusilor prusesi, scusându-se și a fi are instructiuni. De secură că rezolcarea și-avă platuru forte mari, a se estinde prin Bosnia, Bulgaria și Serbia.

Aceptămuru curundu incertiari din partea diurnalelor romane.

NOTIȚI ESTERNE.

ITALIA. Rezultatele relațiilor diplomatice între Spania și Italia e o faptă simplă. Noula reprezentante al Spaniei din Ullon în 14 aug. avu audință la regele în Torino. Primirea oficială a acestuia reprezentante se va întemția cătu mai curundu în Florentina. Noula reprezentante al Spaniei pentru Roma (celu de mai înainte a renunțiatu la postulu spaniolu) de Bernude de Castro, fratele ministrului de esterne al Spaniei, e foarte neplacutu în cercurile legitimize. Aptivitatea lui diplomatian lănga regele Francescu II. din Sicilia, compune o pagină tristă în istoria familiei acesței-a regesci. Se amintescă de istoria acesui barbatu cu contele și contesa Trani, în care traseră și prințul de Romania și prințul spaniolu că pretință lui în Italia e de prisos. Se dice că Bernude de Castro din acelu momentu cerea ocaziune a face neplacere Papei și eregelei Franciscu, și a găsitu-o acumă în programulu noulu ministriu care intrăprinse recunoștința Italiei.

În mai multe orașe a Italiei se facea despartăntă și necușur în contra coloru, acetu despartuții se aplica mai multu la sâle franceze cari vinu din Marsilia.

Din Roma se scrie că constatoriu celu mai de aproape se va ține în lună lui septembrie, la Castel-Gondolo; dar demuneri noulor centrali se va amana până la sfârșitul lui decembrie. Acestea vor fi: Mag. Hohlenlohe, Mag. Barili (aminculu din Madrid) Mag. Ferrari, ministru de finanțe, și Mag. Matteuci ministru de poliția. Partele Beckx, generalulu Jesuitilor, prin care poporul de Roma lu numescă „Papa celu negru” și morbuș de morte Mag. Nardi a plecatu către Franța, avendu o misiune pentru episcopii Franței; diavolu va pleca către Viena la curtea imperaticeă.

FRANCIA. Dină de 15 aug. fu onomatia la Napoli. Multi străini, cum la 300 000 se adunaseră în capitalea Franței pentru a vedea solennita. Dar se însărlă în speranțelu loru, căci de astădată Partidele înțelegu o fată cum tristu, unii dice pentru că Imperatul n'ă fostu de fatia, alții afirma că pentru tempulu cel neplacutu. Inca demaneta se potă observă că tempulu va fi nefavorabilu, în 6 ore trasulu clopotuloru și tunurile palatului invaditorilor încetătară începerea serbarțorii, tunurile se audira în oramași. Dar se ține, cășt cum s'aru întemția, că s'au bombardat în trimă a Pansului. Parisianii, când au duce tunurile invaditorilor, deducă la tempu nefavorabilu, și s'au întemțiatu, de la 10 ore demaneta până la 3 după media-doi ploa dură neîntreruptă. În urmărea acesței ploa, fu stratu nu se observă multinea de oameni, ce de alta-data sa îndemna cu onofurace acesței serbarții. Cu toțe că cafanele, ospetăriele, otelulu și alite edificii erau decurate cu stindarde, Parisianii totuși li lipșă fatia serbarțore. Programulu inșe s'ă executatu deplin, neconsiderându-se ploa cea mare. La 12 ore în toțe bisericele de Parisu (se întelege că și în cele lalte a le Franței) s'ă țienutu Te-Deum. În biserica de Notre-Dame s'au adunatu totu locușii oficiali celi mai putrecu în Parisu. Ceremoniele bisericele li conduse metropolitulu de Parisu. Ostaii și gardă a naționale se îngrijira de parata.

Imperatul, imperatēs și principiele impetoriale a plecatu la Arenberg în Svitia. Dronyn de Lurys părăscu Parisulu pre două septemane.

VARIETĂȚI.

— Roman, sau Grecu. Un negociatoru român din Craiova, din Petru N. Coțea, deșchiar prin diurnale din oramași că numelu groșu de Coțea d'ănu voiescă în mai numeroș de orașe, fiindcă el era roman, și Macedonia, și voiescă a și-patră numele sea familiaru, neschimbatu de înștiaștia așina. — Am dori ca exemplula acesța femoșă să l'armeze și alii Romani, curățindu-i manele de terminatiunile finali straine, unde contrarie caracterului limbii romane, erau altele decât le precepi romanele, le alii de scandalulose.

— Două ecchi. În comuna Leleșeni (cerulu Beiușului) s'au aflatu bapți veduți. Datu noștru din Crăiciori (romani) trimis redactinței lui „Pești Naplo” 8 frustre pe langa o epistolă. Despre acetu evenimentu din locuri romaneșe, noi ștatem știa și lui noștru după un diurnulu înșiaru.

— Casa Grădinaru. Amintim alia nemășină familie de dogi, repănă în dilite trece la Veneția fu înmormontata cu mare pompa. Avărea romăna de elu face cam 2 milioane de flor.

— Văpștele coloru în Egiptu. În Alessandria, care are 200,000 de locuitori, morira 12,000 de oameni în Calzu cu populațiune de 400,000 locuitori, morira 30,000, în cele lalte părți a le Egiptulu 40,000, — sumă 82,000 de oameni în decursu de două zile.

popolare (triviale) și însărlăzindu între vorbele romane ori-care carentare lătușca, fragmenta o limbă basardă, carea nu ni nici cându scria, nici vorbitu, se desclina în acesu numeroș notari și clerici vedu de medicu, cari în puseștia generale, se dădăra alude ca maestri de latină, și se lesara o mare multitudine de documente, confundate cu cele dește de unii, cu idioamele romane curate. Astă cu strămbăva propozi de scriitori ce proba de limbă romăna, juramentulu lui Ludovicu Germanacu, în care se recunoșcă unu care a creutate limbajulu unu Germanu, care cerea în daru a se despartă de ticsetură intimă și de forme limbii inasucate.

Spre a cresce oportunitate diatoleptora romaneșe și-a și migrațiunile poporulu medianoștulu, din că o parte famila romani în peninsula noștră, și după varii secule de domniă se adărbăra de indigeni. Goti, Vandali, Longobardi și Normani înșpărua decu unele vechi în diatoleptu noștru, și la fecura țelului vechi mai aeromonic; și stramutările politice, ce mai tardu înțocătară peninsulă în statari mici, incăzinduri deosebite.

Atare că condiționa Italiei către alu XIII. seculu, fura unitate naționale, fura limbă și casă fura nume. Cei d'antă în tota Europă latină, cari lăucera spre a cultiva și lumina propriulu diatoleptu, fura Provenșali. Faimoșitatea ce ajunse acea limbă sub acutulu curții de la Tolosa cămbă la șase mii Italiani cari apu strapertura în patria lorului și grațiele. Intre varșile provinciile a Italiei antă de la unuie Sicilia unu. Frederick alu II și Manfredu primăria, cari stăpăniră la cartile loru Trovatori naționali, cari cantara în limbajulu propriu spre imitațiune

Provenșalilor. Carola de Angio, regele Neapollulu avu exemplulu regiloru Siciliu, și după ce mearță de a face verșuri amorose se aprisa de toțe principii, mai toțe octavile Italiei avăra de locu Trovatori loru. Genă și avu pe Felchetu, Căntă și Doris; Veneți pe Giorgi; Padua pe Brabantu; Florența pe Petrosu; Pisa pe Sotis Druzi; Năvisu pe Ferdelu; Bolonia pe Ghialli și Ferrara; Carinulu pe Nicoletu; Capua pe Pietro dalle Vigne; și preste toțe se desclinau cetățile toțelu, avu influința Orado, Lapo, Cini de Pistoja, Calvacanti, Bruneto Latini și alii mulți. Daci acesți scriitori populari dădăra antă impetura a stavuli limbii sea așoa, e adevercă, că purcedințu cu acetu pasu, Italia n'ă fi devenita bine de grabă unu nou Babilon; pentru că, intrăcând acumă unii cultiva diatoleptu popularulu florentinu, alții scrieră cu scitiențea, alii cu neapolițana și alii dădăru imitare celu provenșalu. Goleșă republicanu celoru mici impună fecese-care de a face usu de diatoleptu propriu; nici n'era cetate, care n'avea primăritu nu și-ă pută diatoleptu și limbă singura la tota naționa.

Spre a liberă Italia de acetu confuziune de limbă era de lipsă, ca unu ingeniu potetic, depășita de prejudețele municipale și întorcu către patria mare, se pama sub dăre toțe diatolepte și, și acotându d'el el parte popularu, se fundăzu un limbă naționale, carei pentru așea ce bună dreptu se se dice numelu de *italiana*. Astă marcă întreprindă impini Dante Alighieri, dăru înmormontat aceluși alu XIV; și cu priindințele planulu ori scopulu lui, în opuse în traptăntulu *di vulgare Eloquio* și în *Convivio*, punendu-l în ecupți în *Divina Comedia*. Atare chiaru

fu originea limbii noastre, carea în vorărea dielioru prin întemțed deservatulu scrieră provenșalu.

Cându Alighieri le scrie poezii cu cuvinte lămuite limbă din toțe diatolepte locale, și cându în cartea despre *Vulgare Eloquio* afirmă: *per acci ce accișca nămai unu șenguru diatoleptu, întenci dicem că elu întemțed limbă italiană, și ștărușca și ștărușca limbă secura de a orilăși, pătră și creșca*. Astă nu încomunică Petricari, și aiși fu; pentru toțe Italia e dora înmormontă în scrierțore de lașe, ală eslatiulu florentinu, preștu avu limbă municipală și unu exemplulu marculi marșari, și avu o limbă singura scria, limbă șantă de elu. Si pentru acesu în *studia diatoleptora italicorū*, vai ține de elu în *fiare care alta itorū, dencu se continuu originu limbii noștre, și se vedem că nău, precum a legișora sale, acă și a unu pleștoru șta cavatiun*).

Simeone Mangiacca

*) Nu potema distula recomandă invetiatiunile noștre, cari se ocupa cu studiu limbă, a locușilor și principilele regulare necușore de aură, desvolute de marele filologu italianu în traptăntulu acesu, — de unde ar' urmă că limbă noștră, care reprezenta vențiașă ionica a limbii noștră, și trebură bătută în cantelele limbii latine, e observandu genialu și organ. nismulu ei, pe acelu căntă că se ștăvileș precum: ortografă, și aiși etimologice, și nămai unu în limbiculu ei, și acelu se ștăvileș precum: marea de parte, et antălu, în cele lalte limbă romane că diatoleptu loru, caundă arlo celo după analogia conformă principiorulu limbii noștre, și apu nămai în ștăvileș se procedemă mai de parte la limbă la limba. Traduc.

